

אורה נטה ללוד

(המשך)

רשעים שבגיהנם כיון שנתנים צדקה להזכרת נשמתם מוציאים אותם מן הגיהנם ואילו הם מוציאים מהם נשמתם ומעמיקים להם גיהנם. קשים היו יסורי המלחמה, אבל במלחמה היו אויבים והיו אוהבים, ועכשיו כל העולם היה להם לאויב. במלחמה סיפק לך הקיסר צרכיך, ועכשיו המלכים מרעיבים אותנו.

פרידא הקיסרית באה אצלי ובידה איגרת שכתב לה בנה. כל אותם שקראו לפניו את האיגרת אנשים קשים, וכשקראו קראו בנזיפה ודקרו את בשרה במחטים של אש, אבל אני, אומרת פרידא, לבי טוב וקולי רך ועדיין היא זוכרת שהייתי קורא לה פיידו ולא אתאכזר עליה ואקרא את איגרת בנה בנחת, לא כאותם שקוראים להכעיסה.

איני זוכר את כל דברי האיגרת חוץ מכמה שורות. ואלו הן.

גם כי תקטליני לא אבשרך בשורות טובות, כי אלקים ואנשים ידריכוני מנוחה וישכיחוני כי איש אני, אך אהה בי איש אני, כי אדם אין בארץ אשר יחמול עלי, וטוב ממני לכלב, כי על כלבים ירחמו ואותי יגרשון כלה. הנה באתי אל עיר ואומר פה אשב, מפרי עמלי אוכל לחם, אם מעט ואם הרבה, ואשלח גם לך אם שכולה לא רוחמה. ויבואו זיגרשו אותי ויאמרו צא. ואלך אל עיר אחרת, וגם שם לא מצאתי מנוח, כי אך נסיתי הצג כף רגלי על אדמתה פצו עלי פיהם וישלמו לעפר כבודי ויאמרו אסוף רגליך ולך. ככה יעשה לאיש אשר חפץ לאכול פת לחם, כי בבטן

עשהו עושהו שחוק וקלס כל היום, והוא לא חטא לאלקיו רק באשר יעבוד אותו. מה אדמה לי מה אשווה לי אם עזובה, כי הייתי כטיט חוצות, אשר כל עובר עליו ינער נעליו ממנו, אם כי גם עלי תזרח שמש ויגיהו כוכבי נשף. אך אהה כי חשך כוכב מזלי ושמש אין מרפא בכנפיה לאיש אובד ואומלל. אוי לי אמי כי ילדתיני, טרף לחיתו אדם.

נניח את אחינו המיוגעים ונצפה לרחמי שמים שהמקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ונתבשר בשורות טובות, כי ברבות הרעה רבה התקוה, ועכשיו נספר בשבח של שבת שניתן לנו.

אין אני מאותם שכל ימיהם שבת, אלא שאני אומר מיום שנברא העולם ועד עכשיו לא היה לנו יום שנחנו בו. אחר שעבוד מצרים עבדנו לעגל ונשתעבדנו לכל מלכי מזרח ומערב והרי אנו יגיעים מן העבודה, ומה רע שאנו מבקשים לנו יום שכולו שבת ומנוחה.

אותה שבת ראשונה בבית מדרשו הישן כך היתה. בעלת המלון נתנדבה שתי מפות לשולחנות ומפה שלישית קניתי אני לשולחן שאני לומד עליו. פרסתי את המפות על שלושת השולחנות והדלקתי את שתי המנורות וכן את הנרות וכל אנשי בית המדרש באו לבית המדרש להתפלל. בינינו לבין עצמנו, כולם באו בבגדי חול, לפי שאין להם בגדים של שבת. אבל שינוי ניכר בהם, זה השינוי שנעשה ערב שבת עם חשיכה, לפי שאדם נברא בערב שבת כדי שיכנס לשבת טהור, ואלמלא לא חטא היו כל ימותיו כולם שבת, וכשמגעת שבת בזכרת הנפש שבת ראשונה שבגן עדן והריהי משתגית לטובה.

אחד מחברינו שלמה שמיר קיבל את השבת בנעימה ובניגון המורגל אצלנו. וכשאמר ברכת הפרוס סוכת שלום עלינו וכר' דומה היה כאילו הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו פורס עלינו סוכת שלום. ועדיין היה השלום נתון בסוכה שהיא דירת עראי, כיון שאמר ושמרו בני ישראל את השבת דומה היה כאילו נכנסנו לדירת קבע שהשלום קבוע בה ועומד. ואיני מפריז אם אומר שיען בעין נראה שהקדוש ברוך הוא כורת ברית שלום עם ישראל לעולם.

אותו שלמה שמיר שירד לפני התיבה רפד על פי אומנותו, יודע לקרות בתורה ולעבור לפני התיבה. בשכר תפילתו זכה לקמיע של גבורה. כיצד, פעם אחת עשו להם החיילים היהודים מנין בימים הנוראים וירד שלמה לפני התיבה. עבר ראש גונדה שלו ושמע את תפילתו. אמר להם למלווי הקורפורל שמיר אדם גבור, וציוה ליתן לו קמיע של גבורה.

אחר התפילה בירכו המתפללים זה את זה בשבת שלום ומבורך והלכו לבתיהם בנחת. אף אני הלכתי לביתי זה מלוגי, שהרי גר אנכי בארץ ובייתי רחוק מכאן מהלך כמה פרסאות ואיני אלא כאורה נטה ללוד.

כבר סיפרתי בתחילת הספר על שולחן של חול. אם כך על שולחן של חול על אחת כמה וכמה שראוי לספר בשולחנו של שבת.

בלילי שבתות יושבים אנו שלשתנו כאחד, בעל המלון ואשתו ואני, לפי שבנינו ובנותיו נכנסים לסעודה כל אימת שלבם חפץ, ולבם אינו חפץ לבוא דוקא בשעה שאביהם מקדש על

היין ומזמר זמירות. ובזמן שיש אורה, אם הוא שומר שבת סועד הוא עמנו ואנו מברכים בזימון, ואם אדם קל הוא ואינו שומר שבת עורכת לו קרולקה שולחן לעצמו. בחול כל אדם אדון על בעל המלון, ובשבת בעל המלון אדון על עצמו. בחול שמזונותיו של אדם קצובין לו אדם מטפל במזונותיו ומכניע עצמו לפני גותניהם, בשבת שהקדוש ברוך הוא פורע הוצאות השבת פטור אדם משעבוד הפרנסה ומעול אחרים.

בעל המלון אינו נוהג לילך בלילי שבתות לבית הכנסת, שהליכתו קשה עליו מחמת שגדונו, ובית הכנסת שלו רחוק מביתו ולבית כנסת אחר אינו הולך, מפני שאינו רוצה לשנות ממקום למקום והוא מקבל את השבת בביתו וממתין לי בסעודה.

כשאני בא מניח הוא לפניו על השולחן את סידורו הקטן ומקדש על היין, כוסו בימינו ושאלו על הסידור. שנותני

של בעל המלון למעלה מחמשים, וקרוב לשער ששלושים שנה קידש בלילי שבתות, כל שנה יש בה חמשים שבתות, שלושים פעמים חמשים הרי אלף וחמש מאות, נמצא שאלף וחמש מאות פעמים כבר קידש, ועדיין הוא אוחז את סידורו בשעת הקידוש. ראשית, מפני שלבו מעומעם והוא חושש שמא יטעה. ושנית, מפני שנעשה לו נס על ידי סידורו וניצל בו מן המיתה. מעשה זרקו בו כדור במלחמה, אותה שעה היה סידורו נתון על לבו פגע הכדור בסידור וניקב את התפוס עד לאותו דף של קידוש לילי שבתות.

(עוד יבוא)